

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
 Avdelning 2

BESLUT
 2011-02-17
 Meddelat i Göteborg

Mål nr
 12092-10 E
 Enhet 2:6

SÖKANDE

Västra Eketorps Läkarmottagning AB, 556689-3151
 Västra Eketorp 6
 547 91 Gullspång

MOTPART

Västra Götalandsregionen/Västra Götalands läns landsting
 462 80 Vänersborg

Ombud: Roy Svensson och Torgny Königson
 Västra Götalandregionen
 Regionkansliet, Regionens Hus
 462 80 Vänersborg

SAKEN

Ansökan om rättelse enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV

BESLUT

Förvaltningsrätten avvisar Västra Eketorps Läkarmottagning AB:s ansökan om rättelse.

KONKURRENSVERKET	
2011-02-18	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 65510

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se				

YRKANDEN M.M.

Västra Eketorps Läkarmottagning AB (Läkarmottagningen) ansöker om rättelse och yrkar att Västra Götalandsregionen/Västra Götalands läns landsting (Landstinget) åtgärdar sina brister i tillämpningen av LOV genom att kompensation utges ekonomiskt för bortfallet av passivt listade alternativt genom genomförande av ett nytt korrekt vårdval i Gullspångs kommun. Ekonomisk ersättning ska utgå med 160 000 per månad från oktober 2009, motsvarande 800 listade. Läkarmottagningen anför i huvudsak följande. Landstinget har brutit mot öppenhet och likabehandling i enlighet med LOV men ändå beslutat att inte vidta någon rättelse för att rätta till felaktigheter i samband med vårdvalet för VG Primärvård 2009. Inför vårdvalet gavs besked om att inga vårdavtal skulle förlängas, varför valet stod mellan att lägga ner mottagningen eller gå med i vårdvalet. Genom att vara med från början så skulle lika villkor garanteras. Landstinget hade tre förutbestämda kriterier för ickevalsalternativ 1) medborgare som valt vårdcentralen i det senast föregående valet av vårdgivare, 2) medborgare som gjort fler än två besök på vårdcentralen och 3) geografisk närhet. Mottagningen ligger på samma adress som den offentligt drivna vårdcentralen. I förfrågningsunderlaget saknades bestämmelser för hur man skulle fördela medborgare i de fall adressen för vårdgivarna var densamma. Lösningen blev att dela kommunen i en nord-sydlig linje där Läkarmottagningen tilldelades den östra delen och den offentligt drivna vårdcentralen tilldelades den västra delen. I given information och förfrågningsunderlaget skulle tidigare besök räknas in och en rättvis fördelning enligt närhetsprincipen skulle genomföras. Så blev emellertid inte fallet utan närhetskriteriet manipulerades genom att Landstinget inte använde den delning av kommunen som från början hade presenterats och accepterats. Dessutom frångicks det andra kriteriet. I februari 2010 fattade Konkurrensverket beslut om att Landstinget brutit mot principerna om öppenhet och likabehandling. Det

konstaterades att förfarandet riskerade att ha en betydande inverkan på förutsättningarna att upprätthålla en långsiktig hållbar konkurrens och valfrihet för medborgarna, vilket ytterst är syftet med LOV. Trots att Landstinget fick del av beslutet så vidtogs ingen åtgärd. Sammanfattningsvis är det inte de tre kriterierna för ickevalsalternativet utan hur Landstinget i strid mot förhandsinformation och förfrågansunderlag bröt mot grundprincipen om öppenhet och likabehandling i valfrihetssystemet vid tillämpningen av det andra respektive det tredje kriteriet för ickevalsalternativ.

Landstinget anser att begäran om rättelse och skadestånd respektive genomförande av nytt val i första hand ska avvisas liksom att ansökan i andra hand ska avslås och anför i huvudsak följande. Läkarmottagningens ansökan om rättelse handlar om det så kallade ickevalsalternativet. Enligt LOV gäller bestämmelserna om rättelse och skadestånd inte den upphandlande myndighetens beslut om ickevalsalternativ. Rättsföljden att ett valfrihetssystem ska göras om återfinns inte heller i LOV. Det är således inte möjligt att pröva ansökan om rättelse av beslutet att inte vidta någon åtgärd vad gäller ickevalsalternativet. Utformningen av ickevalsalternativet regleras inte i LOV och är inte heller en obligatorisk del av det förfrågningsunderlag som ska finnas tillgängligt. Av förarbetena framgår dessutom att ickevalsalternativet inte ska vara föremål för domstolsprocess. Eftersom själva utformningen av ickevalsalternativet inte regleras i LOV så kan det ifrågasättas om principerna i 1 kap. 2 § LOV utan vidare ska anses tvingande vid utformningen av ickevalsalternativet. Även om utformning och tillämpning av ickevalsalternativet inte kan bli föremål för domstolsprocesser så har det utformats i förväg och varit konkurrensneutralt. Närhetskriteriet är utformat enligt en GIS-analys som vid varje tillfälle följer vägnätet och på så vis anpassas efter vilken väg som blir den kortaste för varje enskild fastighet i kommunen i fråga. De geografiska områdena beräknas således helt automatiskt och konkurrensneutralt utan någon manuell styrning. Helt i enlighet med de förutsättningar som satts och godkänts. Kriteriet antalet

besökare utformades med hänsyn till de olika uppdrag som vårdcentralerna har, något som varit nödvändigt ur konkurrenshänsyn.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser m.m.

Av 1 kap. 2 § LOV framgår följande. Den upphandlande myndigheten ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Den upphandlande myndigheten ska iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet när den tillämpar valfrihetssystem.

Av 10 kap. 1 § LOV framgår följande. En leverantör som gör gällande att en upphandlande myndighet brutit mot en bestämmelse i denna lag, får ansöka om rättelse hos allmän förvaltningsdomstol. Av 10 kap. 2 § LOV framgår att om den upphandlande myndigheten brutit mot någon bestämmelse i denna lag och detta medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta om att den upphandlande myndigheten ska vidta rättelse.

Enligt 10 kap. 4 § får ett beslut som denna lag är tillämplig på inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900).

I 10 kap. 6 § framgår att bestämmelserna om rättelse och skadestånd inte gäller den upphandlande myndighetens beslut om information och icke-valsalternativ.

Av förarbetena till LOV framgår bl.a. följande. En leverantör, som gör gällande att en upphandlande myndighet brutit mot en bestämmelse i lagen om valfrihetssystem, får ansöka om rättelse hos allmän förvaltningsdomstol. Bestämmelserna om rättelse och skadestånd ska inte gälla beslut om

information och ickevalsalternativ. Bestämmelserna om den upphandlande myndighetens informationsansvar och att det ska föreligga ett ickevalsalternativ kan inte rättas enligt bestämmelserna i LOV. En leverantör kan nämligen inte anses lida eller kunna komma att lida skada till följd av bestämmelserna i 9 kap. LOV. Regeringen anser inte att det är lämpligt att information och ickevalsalternativ ska vara föremål för domstolsprocesser, eftersom information och ickevalsalternativ till stor del bygger på subjektiva bedömningsgrunder. Skadeståndsbestämmelserna i LOV är heller inte tillämpliga på myndighetens beslut avseende information och ickevalsalternativ. Regeringen har övervägt möjligheterna att domstolen som rättsföljd ska förordna om att valfrihetssystemet ska göras om eller rättas. Valfrihetssystemet är ett löpande förfarande utan tidsbegränsningar, vilket medför att alla leverantörer kan ansöka om att bli godkända när de så önskar. Förfarandet i LOV avslutas inte förrän hela systemet avvecklas i en kommun eller i ett landsting. Att i LOV införa bestämmelser som innebär att rätten får besluta om att den upphandlande myndigheten ska göra om valfrihetssystemet är således inte praktiskt möjligt (prop. 2008/2009:29 s. 101, 103 och 104).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Fråga i målet rör Landstingets utformning och tillämpning av det så kallade ickevalsalternativet. Av lag och förarbeten framgår att bestämmelserna om rättelse och skadestånd inte gäller den upphandlande myndighetens beslut om ickevalsalternativ. Det är vidare inte möjligt för domstolen att förordna om att valfrihetssystemet ska rättas eller göras om. Förvaltningsrätten har inte heller möjlighet att pröva lagligheten av landstingets beslut eftersom beslut enligt LOV inte får överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900). Av det ovan anförda följer att förvaltningsrätten inte är behörig att pröva frågan i sak. Ansökan om rättelse ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B)

Claes-Göran Gunnarsson

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Anna Hammarson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.